

Sygn. akt II PK 82/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z powództwa J. Z.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Obrony Narodowej, Wojskowemu
Centrum [...] w W.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 sierpnia 2013 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 26 listopada 2012 r., sygn. akt VII Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 26 listopada 2012 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 20 grudnia 2011 r. w ten sposób, że oddalił powództwo J. Z. przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Obrony Narodowej Wojskowemu Centrum [...] w W. o odszkodowanie i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powoda. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie art. 23¹ § 6 i art. 45 § 1 k.p. w związku z § 57, § 58, § 61 i § 62 “Szczegółowego Zakresu Działania Wojskowego Centrum [...]”

oraz Regulaminem Wojskowego Biura [...] z dnia 16 lutego 2009 r. polegające na przyjęciu, że zadania Wojskowego Biura [...] (dalej: WB[...]) przed i po przejęciu przez Wojskowe Centrum [...] (dalej: WC[...]) różnią się, a zakres obowiązków powoda nie pokrywa się z zakresem obowiązków A. O. jako kierownika WB[...] w WC[...] i uznanie w związku z tym, że doszło do likwidacji a nie przejęcia zakładu pracy powoda, podczas, gdy treść przywołanych dokumentów jednoznacznie wskazuje, iż WB[...] zostało przejęte przez WC[...] w rozumieniu art. 23¹ k.p., co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia przez Sąd drugiej instancji, że powód nie był objęty ochroną z art. 23¹ k.p., a tym samym przyczyna wypowiedzenia wskazana w rozwiązaniu umowy o pracę z powodem jest rzeczywista i uzasadniona. Skargę oparto ponadto na naruszeniu przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości oraz przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Jak zauważył skarżący, zagadnienie przejścia zakładu pracy w krajowym porządku prawnym reguluje wyłącznie przepis art. 23¹ k.p., mający zastosowanie w sprawie będącej przedmiotem niniejszej skargi. Powołany przepis nie zawiera definicji przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, a przesądza jedynie o konsekwencjach takiego zdarzenia. Z tego powodu wykładnia pojęcia "przejście zakładu pracy" była w przeszłości różnie interpretowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Obecnie art. 23¹ k.p. należy interpretować przez pryzmat prawa europejskiego oraz bogatego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, na których tle można dokonać precyzyjnej wykładni powyższego pojęcia. Mimo to, w krajowym orzecznictwie ostatnich kilku lat istnieją poważne rozbieżności w tym zakresie. Należy tu przywołać wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 marca 2012 r., I PK 116/11 (LEX nr 1215410) oraz z dnia 23 maja 2012 r., I PK 200/11 (LEX nr 1221013). Orzeczenia te zapadły w takim samym stanie faktycznym

i prawnym, a mimo to dokonują diametralnie odmiennej wykładni art. 23¹ k.p. Przywołane wyroki Sądu Najwyższego dotyczą zagadnienia przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę w kontekście zmian strukturalnych w administracji publicznej (sądownictwie wojskowym). Okoliczności niniejszej sprawy są pokrewne, dotyczą bowiem przekształceń jednostek organizacyjnych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uregulowana w Kodeksie postępowania cywilnego instytucja skargi kasacyjnej ma charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia, czego wyrazem jest m.in. istotne ograniczenie dostępności tegoż środka pod względem dopuszczalnych jego podstaw. Pomimo pozostawienia w art. 398³ § 1 k.p.c. możliwości zaskarżenia orzeczenia z powodu naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz z powodu naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, zakres tych zarzutów w odniesieniu do wszystkich podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi został ograniczony. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Oznacza to jednoznaczne określenie funkcji Sądu Najwyższego, który jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 r., III UK 6/08, LEX nr 469183). Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie

sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji tegoż w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek skarżącego złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i uzasadnienie tego wniosku. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej go rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

W razie powołania tej przesłanki przedsądu, jaką jest istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 r. nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czy te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 2-4 poz.43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jursprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez

sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy przyznać skarżącemu rację, iż wskazane przez niego wyroki Sądu Najwyższego stanowią przejaw rozbieżności poglądów judykatury odnośnie do wykładni art. 23¹ § 1 k.p. Zgodnie bowiem z wyrokiem z dnia 14 marca 2012 r., I PK 116/11 (OSNP 2013 nr 5-6, poz. 51) zniesienie wojskowego sądu garnizonowego oraz terytorialne rozdzielenie jego zadań i kompetencji pomiędzy inne sądy garnizonowe posiadające własne zasoby kadrowe stanowi przejście zakładu pracy na innego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ § 1 k.p. Natomiast w wyroku z dnia 23 maja 2012 r., I PK 200/11 (OSNP 2013, nr 5-6, poz. 52) wyrażono pogląd przeciwny, iż zniesienie wojskowego sądu garnizonowego oraz terytorialne rozdzielenie jego zadań i kompetencji pomiędzy inne sądy garnizonowe posiadające własne zasoby kadrowe nie stanowi przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ § 1 k.p. Rozbieżność ta została jednak wyeliminowana uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r., I PZP 1/13 (niepublikowana). Zgodnie z tezą uchwały, zniesienie jednostki organizacyjnej wykonującej zadania z zakresu administracji publicznej i przekazanie tych zadań innej jednostce, posiadającej własne zasoby kadrowe wystarczające do ich wykonania, nie stanowi przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ § 1 k.p.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.